

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. In civitatibus plura, & majora, peccata committuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

§. III.

Quid Civitates muniat, & tueatur?

Tunc civitatis porta munita esse poterit, si prius in nobis portæ iustitiæ muniatur. Cæterum nihil prodest muros munire propugnaculis; & Deum provocare peccatis. S. Ambrosius 88.

Lucernæ isti sunt, ubique terrarum fulgentes; mœnia urbium isti sunt. S. Chrysostomus hom. 37. in Matth. 23. de Monachis in Matth.

Tamerlanes volens vi capere Jerusalem, impeditus per bruchos; qui ejus exercitum adeo vexarunt, ut versus eandem civitatem ulterius ire non potuerit. Rainaldus ad an. Chr. 1403. ex Theodorico Niemio l. 2. c. 30.

Civitas peccatis plena jam jam obsidenda à potenti rege, misit ad magnum principem, offerens magna pro subsidio; simul civitatis robur per legatos exponens, muros, turres, cives &c. quos princeps interrogavit: estne coopertura superius, ne via Dei super illam descendere possit; peccata civitatis fugillans. Summa prædicant. Civitas peccat. plena &c.

Eremita habitabat loco inculto triginta, & amplius annos; vitæ abstinentiâ, orationibus, & prophetiâ præsertim insignis. Afflicta republica adiit quidam è primoribus virum Dei, rogat, num Veneta Resp., ut ferebatur, deplorata esset? ad quem Eremita: commotus est furor Domini super vos, quia Verbum Domini projecistis; & nisi Pontificis vestri lacrymæ interpellarent pro vobis, jam dudum quasi Sodoma periissetis. Boll. 8. Jan.

Attila Hunnorum rex multis Italiæ urbibus vastatis, Ravennam obsidebat. S. Joannes, eorundem Episcopus, Sacris viris comitatus, vestibus sacris indutus, extra urbem ad Attilam venit; oravitque urbi, & civibus, ut parceret. Rex Deo sic animam inclinante, se, sine nocumẽto quidem ingressurum; sed, dejectis tamen postibus, fidem servavit. Boll. 12. Jan.

Theodosio imperium fulcipientem bellum grave in occidentem motum est. Percussus non pecuniam, non milites, cogit, non fœdera quarit, sed Dei opem. Intelligens virum quendam Anachoretam nomine Seraphium, sanctissimè vivere, miracula patrare, confestim Theophylum Alexandrinum Episcopum cum literis ad illum expedit, ut quamprimum Constantinopolim se conferat. Diu restitit vir Sanctus; tandem cucullò, & baculò in coelum sublatis, Domine Deus, inquit, Deus virtutum; huic, obsecro, cucullo, & baculo, vim tantâ imperti, quantam mihi, si adesset, tribueres. Tum, quæ manibus tenebat, Anästiti tradens: hæc, inquit, defer Imperatori; ut cucullum imponat capiti, baculum manu ferat; primam ipse aciem in hostem dux educat. Fecit, quod suatum, Theodosius; hostis mox in fugam conversus, caesus, victus, sine suorum sanguine. Boll. 31. Jan. c. 5.

S. Laur. Sipontinus Ep. Totilam, sibi conciliat, & ut Sipontinis parcat, obtinet. Boll. 7. Febr.

S. Conon. Monachus Ord. S. Basilii, patriam suam Nisum in Sicilia post mortem à Turcarum obsidione hac ratione liberat: jam muros subierant; cum terrore subito correpti in fugam se dant; obseffos eos inquirentibus, & graviter cædentibus, Captivi retulerunt, in ipsa porta visum à se Monachum atro habitu, specie terribili; ac vexillum plurimâ luce colluceas manu tenentem; terrore ejus aspectu, velut fluminibus impetitos. Boll. 28. Martii.

S. Leo, teste Petró Canisio in vita c. 2. Attilæ ob ingentes victorias insolenti, post plures Italiæ urbes devictas, Romam properanti occurrit, mitiorem reddit modestò alloquiò, apparentibus SS. Petró, & Paulò, ultrò recedentem ex Italia videt. Romam redux ut pater patriæ solutatur. Boll. 11. April.

§. IV.

*In Civitatibus plura, & majora, peccata committuntur.**Ex Veteri, & Novo.*

Vidit iniquitatem, & contradictionem, in civitate. Pl. 54. 10. Notandum, quòd Dominus mittens prophetas in Mundum, frequentius misit eos in civitatem, quàm ad alia loca minora; ut Jerusalem, Ninive, Babylonem &c. quia in civitatibus sunt plures, quàm in aliis locis; item ibi sunt plura peccata, de quibus Pl. *vidit iniquitatem &c.* B. Humbertus l. 72. ad Laicos in civitatibus.

Quid debui facere vineæ meæ, & non feci? Il. 5. 4. Verum in quo statu hodie famosa illa civitas sit, ite, ite, & videte. Perit omnis decor illius; idque nulla alia ex causa, quàm quia malos male perdet. Segnor. fer. 6. Dom. 2. ferm. 55.

Super montem caliginosum. Il. 13. 2. Ità per tropum vocat Babylonem, licet in loco campestri sitam; scilicet montem, ob magnificentiam, & fastum palatiorum, turrium, murorum &c. *Caliginosum* verò ob omnium rerum in ea caliginosam confusionem; ob quam Hebr. dicta est *Babel*. 2. Quia idololatriæ, & errorum tenebris erat involuta. Corn. hic.

Tunc Herodes clam vocatis Magis. Matth. 2. 7. Misera planè civitas, in qua regnat Herodes. S. Bern. l. 3. in Epiph.

Jam securis ad radicem posita est. Matth. 3. 10. Adverbium *jam* advenisse tempus significat, quò securis posita est ad radicem arboris; procul dubiò ad excidendam illam, id est, Jerusalem. q. d. hætenus tolerati estis, expectati estis, velut arbor ad faciendum fructum. Sed jam tempus venit, quò, velut arbor infructuosa, excidenda est gloria gentis vestræ, templum vestrum, cellitudo vestra ad radicem posita, ut in æternum non reviviscat. Cajet. in Matth. c. 3. Constantinopolis à Turcis capta die Pentecostes An. 1454. Excidium hoc Græcorum vaticinatus fuerat Nicolaus V. Pontifex; qui ad Græcos Romanæ Sedis auctoritati se opposcentes, scripsit literas plenas honoris, teste Bozio de Sign. Eccl. l. 6. tole-

toleramus adhuc dilationem vestram, respicientes in Jesum sempiternum Sacerdotem, & Dominum; qui sterilem illam sicut usque ad tertium annum iussit adservari, agricolam jam ad excindendam arborem se accingente; quia nullum fructum ferebat. Tres annos expectabimus, si vos forte à schismate, & separatione, converteritis, juxta Salvatoris de sicco præceptum. Sin minus, excindimini, nè terram otiosam, & inutilem reddatis. An. 1451. hanc scripsit epistolam; & An. 1454. capta est Constantinopolis. Marchant. D. infra. Oct. ascens.

Cur Christus dixit Matth. 10. 13. *Cum vos persequuntur in civitate ista.* & non potius in via, vel in agro? quia in civitatibus maxime graffantur scelera, & iniustitiae. Sylveira in Luc. 6.

Ite ad exitus viarum. Matth. 22. 9. Cum in civitate ordinetur epulum, cur non è civitate, & ejus foro, ac plateis, quaerit convivas? quia in convivio solum sedem habituri erant, nuptiali charitatis, & puritatis, veste induti: in civitatibus autem tales non reperiuntur. Sylv. in Matth. 10.

Et multitudo copiosa plebis ab omni Judaea, & Jerusalem, &c. Luc. 6. 17. Cur expressè Lucas ponit Jerusalem, cum sub Judaea provincia intelligatur? Erat Jerusalem totius regni caput; & velut rem miram, & raram, ponit; in ea aliquot aptos repertos, qui ad Christum venirent, & ipsum sequerentur. Idem habet de occursu ad Joannem Matth. 3. 5. *exibat ad eum Ierosolyma, & omnis Judaea.* Sylv. in Luc. 6. quaest. 6.

Eras in civitate peccatrix. Luc. 7. 37. Si in vico vitam degeret, ubi raræ sunt conciones, ubi non habentur divina officia, & homines vivunt sicut bruta; tolerabile videretur. Sed in civitate: ubi tot conciones, tot templa, Sacerdotes, Religiosi, & auxiliatores animarum. Sed nunc peius in civitatibus, quam in vicis. Stella hic. Multæ aliæ civitates deletæ sunt, & perierunt; Babylon à Persis, Troja à Græcis, Romæ Roma sepulta jacet; nullam tamen aliam deslet: quia hæc una eò tempore cultum Dei habebat. Orig. hom. 34. in Matth. nos sumus Jerusalem, quæ desletur (Jerusalem videns Deum) quòd si post mysteria veritatis, post sermonem Evangelii, post doctrinam Ecclesiæ, post visionem Sacramentorum ejus, aliquis è nobis peccaverit; plangitur, atque desletur. Si post multam continentiam, post aliquot annos castitatis, victus quis fuerit; patientiam, pudicitiamque amiserit; *non relinquent in te lapidem super lapidem.* Pinna in Eccl. Ethol. 66.

Videns civitatem flevis super illam. Luc. 19. 41. Maledictæ urbes, Salvatori meo lacry-

mas excitatis. Nusquam invenietis Christum super pagos, aut oppida, flevisse, sed super urbes: tanta quippe in urbibus mala fiunt, ut Dei Filium ad fletum cogant. Bessius Dom. 9. Pent. Roma septies ab hostibus everfa. 1. annò ab urbe condita 364. à Gallis duce Brenone. 2. 800. à Visigottis. 3. à Vandalis. 4. ab Erulis. 5. ab Ostrogottis. 6. à Totila. 7. Annò 1527. sub Clemente à Marte Cæsareo. Aringe de Roma vete-
tere.

§. V.

Miscellanea de Civitatibus.

Ædificavit Cain civitatem. Gen. 4. 17. Impiorum progenies in ipsa Mundi origine civitatem construxit: quia omnes impii in hac vita fundati sunt, ubi habent thesauros: Sancti verò hospites sunt, & peregrini. Abel in terra non condidit civitatem. V. Beda hic. Peregrini sumus, quamdiu in hoc Mundo sumus: nam in Mundo est proprietas hominum peccatorum; sed exilium est Sanctorum: nam mali sunt hic tanquam in propria patria; sed boni sunt tanquam in patria aliena. Hinc Cain ædificavit sibi civitatem; Abel verò, quia filius Dei, & peregrinus, nullam. S. Bonav. l. 69.

Civitates eorum destruxisti. Ps. 9. 7. id est, impiorum, quæ sunt tres in regno diaboli, id est, in hoc Mundo: concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ. Hugo Card. hic.

Quatuor sunt minima terra &c. Prov. 30. 24. Salazar appositè per hæc quatuor animalia, accipit quatuor hominum genera, quæ republicam constant, fovent, & promonent: nimirum per formicas coacervantes grana, accipit agricolas; qui fruges parant, cibumque Reip. Unde Plato in Phadone constituens metempsychosin Pythagoricam, sive animarum post mortem in alia corpora, & animantia, quorum mores in vita imitati sunt, transmigrationem; asserit, agriculturalium animas migrare in formicas: quia earum laborem, dum viverent, agros colendo, imitati sunt. Per lepusculum, accipit cives in uribus, quasi in antris suis degentes. Per locustas, milites, qui urbem, & Remp. ab hostibus defendunt: locustarum enim exercitus, ordines, & acies, militiam quandam præferunt; imò ipsorum forma galeatos milites refert. Per stellionem, aulicos: Stellio enim circa aulae fores, & forium cardines, versatur. Corn. hic.

Notum est, Hebræos urbes, præsertim opimas, & amœnas, agris, & vineis, metaphoricè vocare, vineas, & ejus vites. Corn. Comment. in II. 48.

